

—38 er der paa Side 141 for Perioden 1928—29 til 1937—38 anført de kommunale Skatteyderes samlede Indkomst uden Forhøjelser og Nedsættelser. Hvis man fra Opgørelsen for Sognekommunerne (uden Gentofte) fradrager de af Professor Jørgen Pedersen beregnede Skatteindtægter, vil man i nogen Grad faa et Udtryk for Skatteindtægten for Ikke-Landbrugere i Sognekommunerne. Ved at sammenholde disse Indtægter med de af Jørgen Pedersen beregnede Indtægter for Landbrugerne paa Grundlag af Det landøkonomiske Driftsbureaus Regnskabsmateriale, vilde man altsaa komme et Skridt videre i Analysen over, hvilken Indflydelse Landbrugernes svingende Indtægter udøver paa Fortjenstmulighederne for specielt de andre Erhverv i L a n d k o m m u n e r n e.

Det kunde være naturligt til sidst at rejse det Spørgsmaal om man savner noget i Undersøgelsen. Det synes f. Eks. ejendommeligt, at der ikke er foretaget en Beregning over Ejendomsskatterne. Det vilde have været naturligt, naar man tager Hensyn til hele den Diskussion, der har været ført om Landbrugets Ejendomsskatter, at Institutet havde ydet sit Bidrag til dette Spørgsmaal.

Kjeld Bjerke.

P. P. Sveistrup: INDLEDNING TIL STUDIET AF DRIFTSØKONOMI. Nyt Nordisk Forlag. Kbhvn. 1938. 179 S.

Det er Forfatterens Forelæsninger i Driftsøkonomi for statsvidenskabelige studerende, der her udgives. Bogens Form og Indhold er derfor i første Række bestemt af den Undervisning, der gives i dette Fag ved Københavns Universitet; men Lektor *Sveistrup* udtaler i Forordet et Haab om, at Arbejdet ogsaa kan have Interesse for andre end Studenterne. Der er heller ingen Tvivl om, at der er Trang til en Bog, der behandler de grundlæggende driftsøkonomiske Problemer paa en Maade, som gør den tilgængelig for Teknikere og andre interesserede, der ikke er Økonomer af Fag.

Det foreliggende Skrift er kun det første Bind af en større Fremstilling (hvad der burde have været antydnet i Bogens Titel). Det er derfor for tidligt at udtale sig om, i hvilken Grad Arbejdet vil kunne tilfredsstille det Behov, der er for en tidssvarende Indførelse i den Problemkreds indenfor den økonomiske Videnskab, man nu plejer at sammenfatte under Begrebet Driftsøkonomi. Hvorledes denne Problemkreds skal afgrænses, kan der næppe gives bestemte Regler for; men naturligvis maa den enkelte Virksomheds Økonomi være Centrum i Undersøgelserne. Lektor *Sveistrup* sonderer her mellem fire Grupper af Problemer, som Fremstillingen skal omfatte: 1. Omkostninger, 2. Salgs- og Prispolitik, 3. Finansiering og 4. Organisation. Det foreliggende Bind behandler Omkostningsproblemerne, medens Resten er forbeholdt senere Bind.

Foruden de egentlige Omkostningsafsnit indeholder Bogen dog ogsaa seks Kapitler om Status- og Regnskabsproblemer, hvis Tilknytning til det øvrige er af en noget løsere Karakter. Det er jo vigtigt at understrege, at Omkostningskalkulation og Bogføring er to helt forskellige Ting. Den Værdi, hvortil man har fundet det rimeligt at optage et Aktiv i Status, er ikke afgørende for, hvorledes man skal tage Hensyn til Aktivets i sine Kalkulationer. Dette vil maaske fremtræde mere klart i det næste Bind af Fremstillingen. Iøvrigt præges disse Regnskabsafsnit af, at Forfatteren har søgt

—38 er der paa Side 141 for Perioden 1928—29 til 1937—38 anført de kommunale Skatteyderes samlede Indkomst uden Forhøjelser og Nedsættelser. Hvis man fra Opgørelsen for Sognekommunerne (uden Gentofte) fradrager de af Professor Jørgen Pedersen beregnede Skatteindtægter, vil man i nogen Grad faa et Udtryk for Skatteindtægten for Ikke-Landbrugere i Sognekommunerne. Ved at sammenholde disse Indtægter med de af Jørgen Pedersen beregnede Indtægter for Landbrugerne paa Grundlag af Det landøkonomiske Driftsbureaus Regnskabsmateriale, vilde man altsaa komme et Skridt videre i Analysen over, hvilken Indflydelse Landbrugernes svingende Indtægter udøver paa Fortjenstmulighederne for specielt de andre Erhverv i L a n d k o m m u n e r n e.

Det kunde være naturligt til sidst at rejse det Spørgsmaal om man savner noget i Undersøgelsen. Det synes f. Eks. ejendommeligt, at der ikke er foretaget en Beregning over Ejendomsskatterne. Det vilde have været naturligt, naar man tager Hensyn til hele den Diskussion, der har været ført om Landbrugets Ejendomsskatter, at Institutet havde ydet sit Bidrag til dette Spørgsmaal.

Kjeld Bjerke.

P. P. Sveistrup: INDLEDNING TIL STUDIET AF DRIFTSØKONOMI. Nyt Nordisk Forlag. Kbhvn. 1938. 179 S.

Det er Forfatterens Forelæsninger i Driftsøkonomi for statsvidenskabelige studerende, der her udgives. Bogens Form og Indhold er derfor i første Række bestemt af den Undervisning, der gives i dette Fag ved Københavns Universitet; men Lektor *Sveistrup* udtaler i Forordet et Haab om, at Arbejdet ogsaa kan have Interesse for andre end Studenterne. Der er heller ingen Tvivl om, at der er Trang til en Bog, der behandler de grundlæggende driftsøkonomiske Problemer paa en Maade, som gør den tilgængelig for Teknikere og andre interesserede, der ikke er Økonomer af Fag.

Det foreliggende Skrift er kun det første Bind af en større Fremstilling (hvad der burde have været antydnet i Bogens Titel). Det er derfor for tidligt at udtale sig om, i hvilken Grad Arbejdet vil kunne tilfredsstille det Behov, der er for en tidssvarende Indførelse i den Problemkreds indenfor den økonomiske Videnskab, man nu plejer at sammenfatte under Begrebet Driftsøkonomi. Hvorledes denne Problemkreds skal afgrænses, kan der næppe gives bestemte Regler for; men naturligvis maa den enkelte Virksomheds Økonomi være Centrum i Undersøgelserne. Lektor *Sveistrup* sonderer her mellem fire Grupper af Problemer, som Fremstillingen skal omfatte: 1. Omkostninger, 2. Salgs- og Prispolitik, 3. Finansiering og 4. Organisation. Det foreliggende Bind behandler Omkostningsproblemerne, medens Resten er forbeholdt senere Bind.

Foruden de egentlige Omkostningsafsnit indeholder Bogen dog ogsaa seks Kapitler om Status- og Regnskabsproblemer, hvis Tilknytning til det øvrige er af en noget løsere Karakter. Det er jo vigtigt at understrege, at Omkostningskalkulation og Bogføring er to helt forskellige Ting. Den Værdi, hvortil man har fundet det rimeligt at optage et Aktiv i Status, er ikke afgørende for, hvorledes man skal tage Hensyn til Aktivet i sine Kalkulationer. Dette vil maaske fremtræde mere klart i det næste Bind af Fremstillingen. Iøvrigt præges disse Regnskabsafsnit af, at Forfatteren har søgt

at tage omtrent alt med, hvad Bogens Omfang daarligt tillader. En Række Emner behandles derfor ret flygtigt, saaledes at den Læser, der ikke kan følge den supplerende Undervisning, ikke faar Tid at dvæle ved Problemerne.

Hovedvægten ligger dog naturligvis paa Behandlingen af de egentlige Omkostningsproblemer. Forfatteren bygger her paa de nyere Omkostningsteorier, og da disse er lidet kendte udenfor Fagøkonomers Kreds, er det navnlig paa dette Punkt, Bogen har Interesse for Ikke-Økonomer. Disse vil ogsaa, hvis de har beskedne matematiske Forudsætninger, forholdsvis let kunne læse de fleste Afsnit, og Bogen vil bl. a. kunne hjælpe dem i Arbejdet for at forstaa det Sprog og de Problemstillinger, Økonomer anvender.

Om Enkeltheder vil der altid kunne diskuteres. Det er ikke helt klart, hvor Forfatteren drager Grænsen mellem faste og variable Omkostninger. S. 57 regnes de saakaldte Arbejdsforberedelsesomkostninger (Renholdelse o. l.) for faste, medens f. Eks. Opvarmning senere (S. 67) betragtes som variabel Omkostning. Forklaringen af Begrebet »en Afdelings Normalkapacitet« (S. 57) er ogsaa utilstrækkelig, ligesom det er uheldigt at definere Gennemsnitsomkostningerne som »Omkostningerne ved Fremstillingen af 1 vilkaarligt Stk.« (S. 59). En nøjere Afgrænsning af Begrebet Salgsomkostninger (S. 68) vilde være ønskelig, naar der sondres mellem disse og Produktionsomkostningerne. I Bogen er Ordet Salgsomkostninger anvendt i en noget videre Betydning end f. Eks. hos *Chamberlin*. Paa samme Maade savner man i Kapitlet om Afskrivninger en Forklaring af, hvad der menes med Begrebet *De s i n v e s t e r i n g*. Det er ikke mindst i en Indledning til Studiet af en Disciplin vigtigt, at Terminologien er klar.

Iøvrigt er Teorien jo i stærk Udvikling paa de fleste af de Omraader, Bogen behandler, og om nogen fast Lærebygning kan man ikke tale. Det siger sig selv, at det under disse Forhold er vanskeligt at skrive en Lærebog, der kan tilfredsstille alle Ønsker; men en egentlig Bedømmelse maa vente, til hele Værket foreligger, bl. a. fordi Omkostningsproblemerne hænger nøje sammen med Salgs- og Prispolitiken.

Thorkil Kristensen.

Thomas Sinding: SOCIALØKONOMISK TEORI. Annen Utgave. I. Varepriser og inntektsfordeling. 312 S. II. Pengevesen og konjunkturer. Johan Grundt Thanum. Oslo 1938. 250 S.

Medens der her i Danmark mig bekendt ikke i den sidste halve Snes Aar er fremkommet noget samlet Værk, større eller mindre, om Socialøkonomien eller specielt dennes Teori, har i Norge Th. Sinding, siden 1934 Docent i Statsøkonomi ved Oslo Universitet, nu i Løbet af faa Aar i to Ud-gaver udsendt sin »Socialøkonomisk Teori«. Anden Ud-gave er betydelig omarbejdet. Hvis man sammenligner med, hvad der herhjemme fremkom for ca. 10 Aar siden (jeg tænker f. Eks. paa Bircks »Den økonomiske Virksomhed« og navnlig paa den af Carl Iversen besørgede og bearbejdede Oversættelse »Nationaløkonomien i Grundtræk« af Ely m. fl.) vil man se, at Sinding i høj Grad har benyttet det nye Stof og de nye Metoder, som i det sidste Tiaar er fremkommet i Socialøkonomien. Medens saaledes »Nationaløkonomien i Grundtræk« behandlede »De økonomiske Perioder« i et Kapitel paa en lille Snes Sider, har Sinding et helt Afsnit om Konjunk-